

13.05.10

Probleem talledega – grupp 3.

Click to edit Master subtitle
style

Anamnees

13.05.10

- Kari – 70 utte
- Külmlaut
- Segatõug
- Kari alustatud 2005.a

- Eelmine aasta saadi 77 talle, kellest ellu jäid 73.

- Parasiitide tõrje toimus 11. september – **albendazole** 10% - 1ml/25kg PO.
  - 03.02 – teostati üks rooja koondproovist parasitoloogiline uuring:
    - *Eimeria* spp (++)
    - *Strongylata* spp (+++)

13.05.10

Anamnees

- Lambad oli karjamaal (lauta saamise võimalusega) kuni detsembri keskpaigani.
- Lume maha tulemisega seoses asustati kari lauta.
  - Ratsiooni vahetus seoses kolimisega päeva pealt.
- Viimati toodi uus loom karja 21. detsember.

13.05.10

Söötmine ja jootmine

- Sööt enne lume tulekut – kõik mis karjamaal.
- Sööt laudas –
  - Mineraalid
  - kuiv hein – kõikide loomade peale üks rull päevas (250-300kg)
  - vesi.
- Söötmine peale poegimist – tavaratsioonile lisaks veel kaera 200-300g/p.
  - Jaanuari keskelt sai seda kogu kari.
- Jootmiseks kasutati lähedal asuvast tiigist saadud vett, ilmade külmanedes mindi üle kaevuveele.

13.05.10

Söötmine - Mineraalid

- **Pangemineraal lammastele (Deutsche vilomix)**
- Koostis
  - 16% Ca
  - 5% P
  - 11% Na
  - 3% Mg
- 1kg's 50mg NaSe – tootja soovitatav kogus 30-50g/p (0,0015-0,0025g/p)
- Se lamba vajadus ühes söödaportsionis 3mg (eriti tiinuse viimasel kolmandikul)
- Se vaestes piirkondades 1kg mineraalsööta peaks sisaldama 240-900mg Se.

13.05.10

Probleem –tallede surevus

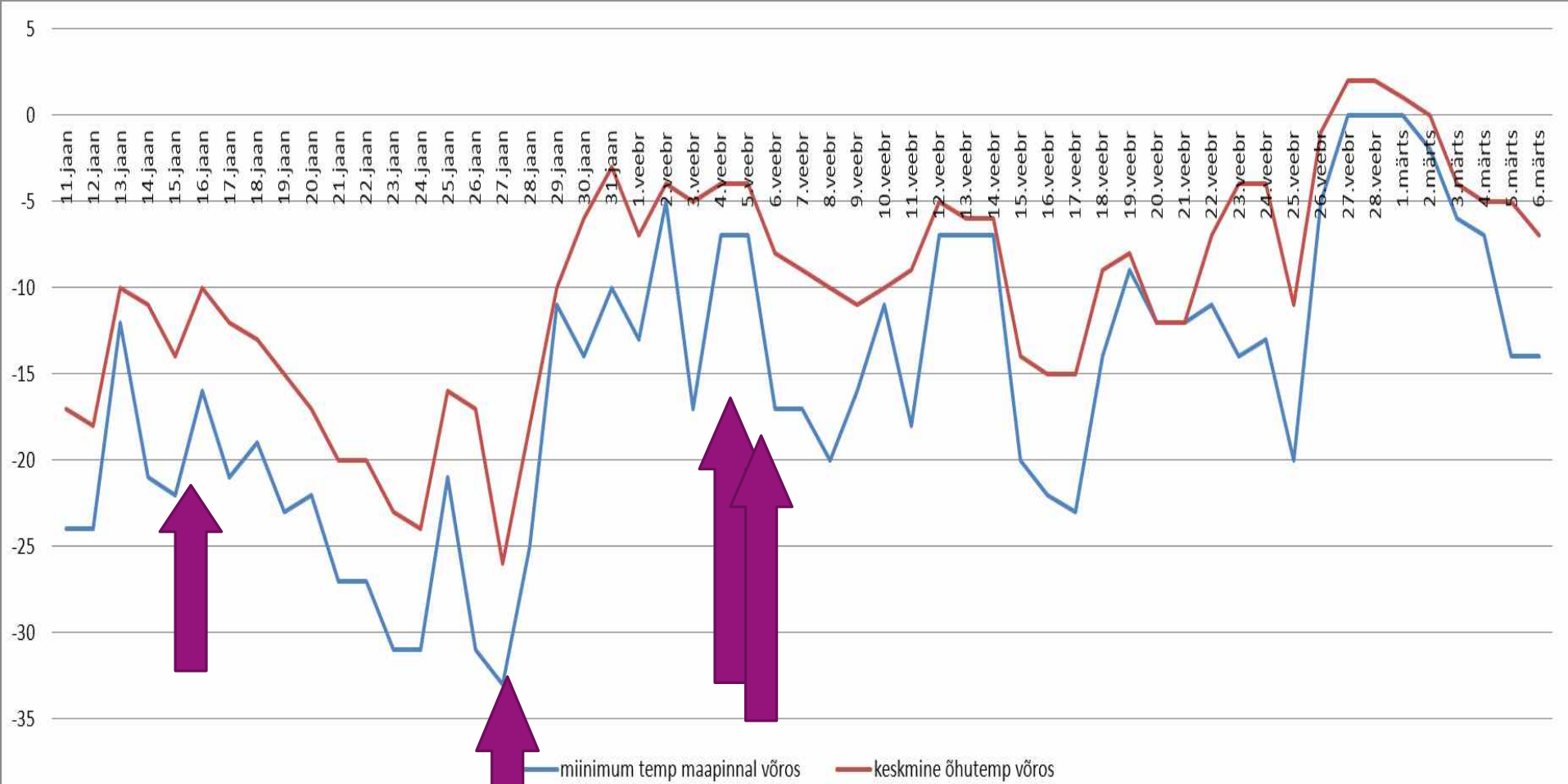
- Poegisperiood algas 11. jaanuar.
- 1. aprilli seisuga 53 poegimist toimunud.
- Tallesid kokku sündinud ca 90.
- Ükskikud poegimised vajasisid abistamist.

- Esimese emapiima said talled lutipudeliga ca 50ml.
- Soojendamiseks tõsteti talled peale poegimist lambi alla.

- Poegimisperioodil kohati temperatuur laudas -25oC

Probleem –tallede surevus

- Käesoleval aastal surnud tallesid 20tk. (22% kõigist talledest)
- 11 talle suri esimese 24 tunni jooksul peale poegimist.
- Surid 3 kolmikut uttedelt vanuses 4, 5 ja 7a.
- Kaksikute ema oli 5a.
- Surnud talledel tavapärasest heledamad ja pehmemad sõrad.

Probleem –tallede surevus

- Käesoleval aastal kasutati paarituseks oma jäärasid.
- 24h jooksul surnud talled
- 15. jaan kolmikud 2h
- 26. jaan kolmikud 12h
- 4. veebr. Kaksikud 24h
- 5. veebr. Kolmikud 7h kaks tükki ja üks kohe

miinimum temp maapinnal võros

keskmine õhutemp võros

- Tiinuse 50-90p on muudastule söötmisses kõige tundlikumad – kuna siis toimub kiire platsenta areng.
- Optimaalne KKI paaritamisel 3,5, mis peaks langema 0,5 ühikut kogu tiinuse jooksul (30.-90.p), et stimuleerida platsenta kasvu.
- Utted kellel on KKI 2: toimub platsenta taandareng.

Seleeni vähesus söödas?

- Talled saavad Se peamiselt piimast
- Mõjutab immuunsüsteemi aktiivsust
- Mõjutab pruunirasvkoe kasutusele võttu energia ja soojusallikana.

Tiine utte söötmine

- Viimasel neljal tiinusnädalal
- 1,6 kg/DM/p (3,2% kehamassist) (50kg utel)
- Proteiini vajadus – 189g/p, Ca:P 1,85:1 (6,3g:3,4g)
- Kuiv hein – kuivaine ~90%, seeduvosa ~60%, toorproteiin ~10%, Ca:P 1,5-2,5:1
- 1 rull heina päevas 70 utele – $(250\text{kg}/70) = 3,5\text{kg}$

Diferentsiaaldiagnoos?

- Se puudus
- Suguluspaaritus

- Hüpotermia
- Sööda vähene energia sisaldus???

Soovitused

- Se lisamine sööta või parenteraalne manustamine.
- Mineraalide andmine loomale peenestatud kujul
- Tiinuse lõpus teostada utedele flushing.???
- Uusi jäärasid karja tuua.